

Voorzitter, het is GroenLinks menens. De volgende generatie Zwollenaren groeit nu op. Zij, hun kinderen, maar ook hun kleinkinderen verdienen een leefbare stad. Een stad die door ons goed wordt achtergelaten. Een stad die wij deze jaren met elkaar met alle macht proberen mooier en sterker te maken. Een stad die alleen nog niet voorbereid is op een leven zonder fossiele brandstoffen. Een stad die concrete plannen maakt voor nieuwe huizen, nieuwe wegen, maar nog veel te weinig concreet wordt als het gaat om duurzame energie. Een stad die zich gesteld ziet voor een enorme opgave, een opgave die ook soms pijn zal doen. Daarom moeten we NU stappen zetten en met elkaar bepalen hoe we onze kinderen Zwolle energieneutraal kunnen doorgeven aan de generaties daarna. Bij enorme opgaven deel je dan de pijn, zeker als je weet waar je het voor doet.

Het klimaatdebat is wereldwijd al vele jaren gaande. Wetenschappers zijn het er massaal – daarbij Noord Koreaanse percentages halend – over eens dat er iets MOET gebeuren. De aarde warmt op, ijskappen smelten, de zeespiegel stijgt. Werkgevers, milieuorganisaties én een CDA-prominent vormen sinds de verkiezingen één front: er is geen alternatief, Nederland kan en moet hier een leidende rol gaan vervullen. Weg van de voorlaatste plaats als het gaat om het halen van de Europese doelstelling voor duurzame energie in Europa voor 2020¹. Bij de hiervoor benodigde inhaalslag moet ook Zwolle helpen. Met windmolens op de Noordzee alleen, komen we er zeker niet.

GroenLinks staat - als het gaat om de energiemix – voor een combinatie van ambitie, lef en laten we het noemen regionalisme. Behoud van de aarde, lagere kosten voor energie, meer werk, onafhankelijkheid van het buitenland, want we wekken regionaal en lokaal onze eigen energie op.

Voorzitter, in december trok de raad aan de noodrem. Dit college leek zich onvoldoende te realiseren dat duurzaamheid niet iets dat, net als de zon bij regen, vanzelf achter de wolken tevoorschijn komt. Duurzaamheid is hard werken, heel hard werken, en vooral concrete doelen stellen. Mijn fractie had verwacht dat Zwolle met dit debat en de PPN een heldere, concrete ambitie zou hebben. Dat is tot onze GROTE teleurstelling niet het geval. Laat ik hier dan wel een belangrijk compliment geven: waar in de duurzaamheidsagenda nog geen jaartal mocht worden genoemd, is 2050 nu het einddoel voor een klimaatneutraal Zwolle. Weinig ambitieus, zoals onze Tweede Kamerfractie dat noemt toen ik hen daar naar vroeg, maar er is nu tenminste een concreet doel, een ambitie.

Die heldere en concrete ambitie hebben we ook nodig om initiatieven af te wegen. Zoals windmolens op Voorst. Als ik de nota goed lees, dat kreeg ik ook ambtelijk bevestigd, is het werkelijk alle hens aan dek. Maximaal rond de 30% kunnen we op eigen grondgebied halen, met de kennis van vandaag. Dat betekent dus wat GroenLinks betreft dat alle getallen van de voorliggende energiemix minimumaantallen zijn. Want energieneutraal betekent natuurlijk niet 30% energieneutraal!

Half april was ik, met ruim 100 andere Zwollenaren, aanwezig bij het stadsgesprek Energiek Zwolle. De sfeer was prima, de gesprekken geanimeerd en de ideeën talrijk. Een mooi resultaat van onze motie van december. Gelukkig is het college van plan de gesprekken met de stad een vervolg te geven. De wethouder half april beluisterend, vooral ook met de jeugd. Helaas ontbraken zij nog in april.

Er zit een keurig en zeer volledig verslag bij de stukken. Maar conclusies ontbreken. Gaan we onze energiemix, die daar voorlag, nu afzwakken, aanpassen, aanscherpen? Wat zijn volgens het college goede ideeën, wat niet?

¹ <https://www.trouw.nl/groen/nederland-voorlaatste-op-eu-lijst-duurzame-energie~af5eeddb/>

Wat nu? Een suggestie:

Organiseer volgend jaar in dat kader wijkdialogen en bedrijventerreindialogen. Houd daarvoor een enquête (net als buurt voor buurt): welke belemmeringen ervaar je, welke kansen zie je in je bedrijf/huis/ flat, welke kennis ontbreekt, hoe kan de gemeente helpen?

Voorzitter, het is, zo begon ik, GroenLinks ernst. Deze energiemix is volstrekt onvoldoende voor onze fractie. Wat missen we? Ik noem de 7 belangrijkste punten:

1. Maak de ambitie concreet en stel scherpe tussendoelen

Zwolle wordt in 2050 energieneutraal. Dat is nieuws, goed nieuws, hoewel het van ons best een tandje ambitieuzer kan. Maar eigenlijk zegt het college, we worden 30% energieneutraal. Anders wordt het allemaal veel te ingewikkeld. Voorzitter, wij willen concrete doelen, energieneutraal is energieneutraal. Als we het niet op eigen grondgebied kunnen, gaan we kijken wat we in de regio en op de Noordzee voor elkaar kunnen krijgen. Maar dan moet Zwolle daarin dus investeren, niet de indruk wekken te willen afschuiven. Tijdens het stadsgesprek sprak ik iemand die in de regio werkt en in zijn gemeente al te horen kreeg dat Zwolle vast bij hen de windmolens zou willen neerzetten. Maak concreet welke mix exact nodig is voor 100% energieneutraliteit, en stel tussendoelen. Want 2050 is nog heeeel veel politieke lichtjaren weg.

Wat GroenLinks betreft zou er een lokale variant van de klimaatwet moeten komen. Met vastgelegde normen, met jaarlijkse algemene klimaatbeschoouwingen. Een apart debat waarin niet geld centraal staat, maar CO2. Een debat waar partijen over elkaar heen willen buitelen als het gaat om minder minder. Maar waar ook lastige kwesties op tafel horen te liggen, windenergie en natuur zijn niet altijd vrienden van elkaar. Een natuurtoets hoort daarom ook bij duurzame energie initiatieven.

2. Besparing

Hoe meer we besparen, hoe minder we hoeven op te wekken. Geen speld tussen te krijgen, maar in de nota van het college krijgt dit onderwerp weinig aandacht. Groei afvlakken zou al aardig wat zijn, dat geef ik toe, maar daar gaat het college al helemaal niet op in. Hoe reëel is het om 2015 als startpunt te nemen? Gebruiken we in 2050 niet veel meer stroom, voor alle elektrische auto's, nieuwe technologie, maar ook om de economische groei te kunnen accomoderen?

3. Kijk ook naar mobiliteit

Dat we als gemeente niet alles kunnen beïnvloeden is mij helder. Maar CO2 houdt zich niet aan beleidskaders. GroenLinks vindt dat naast huizen en bedrijven ook vervoer in de energiemix thuis hoort. Hier zitten namelijk belangrijke knoppen om aan te draaien. Ik noem minder automobiliteit, meer laadpalen, waterstof tankpunten. Technologie kunnen wij niet beïnvloeden, maar de praktische toepassing daarvan kunnen wij wel bespoedigen. Zoals steden als Parijs, Madrid en Athene doen, vanaf 2025 komt er daar geen dieselauto of -vrachtwagen meer in.

4. Ga als de wiedeweerga in gesprek met de Regio Zwolle

Door als college zwaar te willen leunen op stroom en warmte vanuit de regio, moet er wat betreft GroenLinks een waar deltaplan komen voor een regionale aanpak, een aanpak waar Zwolle aan mee betaalt. Alleen zo kunnen we windmolens kwijt in Dronten of Steenwijkerland. Misschien kan er een

regionaal energiebedrijf komen, a la Blauwvinger energie. En het zou mooi zijn als er, naast een lokale klimaatwet ook regionaal harde en concrete afspraken worden gemaakt over minder CO2 en meer eigen energie en warmte.

5. Sluit een pact met alle grootverbruikers in de stad

Uit de informatienota blijkt dat het doel voor 2020: 20% minder dan in 1990, voor de particulieren in 2015 al was gehaald. Maar de bedrijven zaten in 2015 nog 40% hoger dan in 1990. Daaruit blijkt dat de grootste opgave bij de bedrijven zit. In Groningen, waar we onlangs met de wethouder op werkbezoek waren, hebben ze afspraken gemaakt met grootverbruikers. Ieder maakt inzichtelijk hoe het huidige welke verbruik er uit ziet, welke acties zijn er worden ingezet, welke bijdrage dat levert aan de gemeentelijke doelstellingen. Wij roepen dit college op om met bv de 30 grootste verbruikers om tafel te gaan en een Zwols pact te sluiten.

6. Maak het de kleinverbruiker zo makkelijk mogelijk

Hoewel de particulieren het goed doen, zullen ook zij en kleine bedrijven stappen moeten blijven zetten. Maak het hen als gemeente makkelijk. Kijk naar regels, subsidies, leningen. En richt een duurzaamheidscentrum in, waar een warmtepomp staat, waar je een proefrit kunt maken in een waterstofauto, waar je kunt vragen welke isolatie je het beste kunt toepassen. Betrek topwerklocaties daarbij, innovatieve bedrijven. Maak duurzaamheid zo leuk en sexy!

7. Ga creatief aan de slag

Duurzame energie opwekken kost ruimte. Die ruimte is beperkt in Zwolle. Benut dan in elk geval grond waar nog geen concrete plannen voor bestaan. Benut ook de mogelijkheden voor sturing die de omgevingswet biedt, redeneer vanuit het doel en laat de omgevingsvisie daar oplossingen voor aanreiken. Zet windmolens op attentiemasten of lelijke kantoorgebouwen. Ga ervoor!

Concluderend:

Het stuk dat voorligt is nog geen energiemix, maar een verkenning van mogelijkheden die we nu zelf kunnen overzien. Dit kan en moet concreter. GroenLinks denkt dat een lokale klimaatwet hierbij kan helpen. Is het college bereid hier een Zwolse vertaling aan te geven?

Deze energiemix vormt nog geen duidelijk afwegingskader voor lokale initiatieven. Dat is een probleem. Wij overwegen daarom de raad op 12 juni zich te laten uitspreken over de energiemix. Wat ons betreft is het alle hens aan dek, we halen anders maar 30% van ons doel. De luxe om zon, wind of besparing uit de mix te laten hebben we eenvoudigweg niet.

Ik heb in mijn bijdrage 7 punten genoemd. Graag verneem ik of het college deze gaat overnemen en verwerken in het plan dat we in september zullen krijgen.